

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Nader ecologisch onderzoek Centrum Vuren

Oprachtgever: Gemeente Lingewaal

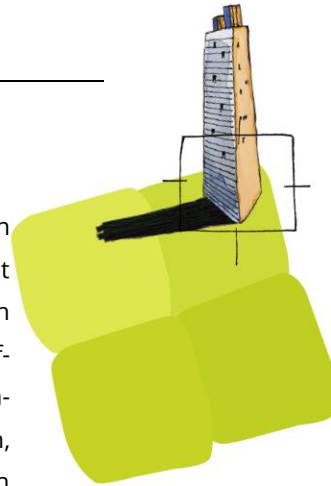
projectnummer: 144.00.11.00.00.02

Onderwerp: notitie nader ecologisch onderzoek Centrum Vuren

Datum: 11-10-2018

Aanleiding

In het kader van plannen voor herinrichting in het centrum van Vuren op locatie "Hart van Vuren", is op 31 mei 2017 ecologisch onderzoek uitgevoerd door BügelHajema Adviseurs. Uit dit onderzoek is naar voren gekomen dat in de te slopen gebouwen, specifiek de locatie van een woonhuis (De Kiviet locatie 1) en een leegstaand gebouw (De Kiviet locatie 2), verblijfplaatsen van vleermuizen en/of jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus en gierzwaluw aanwezig kunnen zijn. Om inzichtelijk te maken wat het terreingebruik van vleermuizen, huismus en gierzwaluw is en of als gevolg van de beoogde ontwikkelingen sprake is van overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming (Wnb), is aanvullend onderzoek uitgevoerd. Voorliggende notitie beschrijft de resultaten van dit aanvullend onderzoek.

Onderzoeksmethode

VLEERMUIZEN

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2017¹. Dit protocol is in 2009 ontwikkeld door bijdragen van meerdere partijen en wordt jaarlijks geëvalueerd door het Vleermuisvakberaad (deskundigen van het Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO)).

Vleermuizen maken verspreid over het jaar gebruik van verschillende verblijven (winter-, kraam-, zomer- en paarverblijfplaats). Een volledig vleermuisonderzoek naar vaste verblijfplaatsen bestaat uit vier of vijf inventarisaties (vijf als bebouwing toegankelijk is voor laatvlieger) die verspreid over de periode half mei tot en met begin oktober worden uitgevoerd. Op deze manier wordt een seizoensbreed beeld verkregen van het gebruik van het plangebied door vleermuizen. In voorliggende situatie zijn vier² inventarisaties uitgevoerd in de periode half mei - half juli (specifiek gericht op de aanwezig-

¹ <http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.

² Dat in deze periode vier inventarisaties zijn uitgevoerd heeft te maken met het feit dat tijdens het gierzwaluw onderzoek ook is gelet op de aanwezigheid van vleermuizen.

heid van kraam- en zomerverblijven). In de periode half augustus - begin oktober zijn twee inventarisaties (avondbezoeken), gericht op de aanwezigheid van paar- en zomerverblijven, uitgevoerd. De inventarisaties zijn gezien de grootte en onoverzichtelijkheid van de locatie uitgevoerd door twee onderzoekers. Alle inventarisaties vonden plaats onder gunstige weersomstandigheden (zie tabel 1).

Tabel 1. Weersomstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsondergang/opkomst	Weer	Temperatuur
24-05-2018	21:30 – 23:45 uur	21:43 uur	bewolkt, zwakke wind	18°C
02-06-2018	21:45 – 00:00 uur	21:54 uur	half bewolkt, zwakke wind	15°C
19-06-2018	22:00 – 00:15 uur	22:06 uur	bewolkt, zwakke wind	16°C
15-07-2018	03:30 – 05:30 uur	05:37 uur	onbewolkt, zwakke wind	16°C
31-08-2018	21:30 – 23:30 uur	20:30 uur	half bewolkt, zwakke wind	14°C
25-09-2018	20:30 – 22:30 uur	19:31 uur	onbewolkt, zwakke wind	9°C

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich te oriënteren in een gebied en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek (frequentie en ritme). Met behulp van een ultrageluiddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd met behulp van het programma Wavesurfer 1.8.5.

HUISMUS

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd volgens de werkwijze zoals beschreven in het kennisdocument van Huismus³. Het plangebied (en specifiek het woonhuis op locatie 1, locatie 2 is niet geschikt voor deze soort) is op twee ochtenden bezocht, wanneer de activiteit van huismussen het hoogste is. Daarbij is het plangebied onderzocht op aanwezigheid van huismussen met nestindexerend gedrag (zoals huismussen met nestmateriaal en zingende mannetjes). Het onderzoek vond plaats op de ochtenden van 3 en 14 mei 2018 en is uitgevoerd door één persoon (ecoloog, broedvogelkundige). De weersomstandigheden tijdens het onderzoek worden weergegeven in tabel 2.

Tabel 2. Weersomstandigheden tijdens de huismusinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst	Weer	Temperatuur
03-05-2018	07:30 – 08:30 uur	06:05 uur	onbewolkt, zwakke wind	8°C
14-05-2018	08:20 – 09:20 uur	05:46 uur	bewolkt, licht mistig, zwakke wind	14°C

³ BJJ12 (2017). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus* Versie 1.0 juli 2017, BJJ12, Utrecht.

GIERZWALUW

Het onderzoek naar gierzwaluw is uitgevoerd volgens de werkwijze zoals beschreven in het kennisdocument van Gierzwaluw⁴. Het plangebied (en specifiek het woonhuis op locatie 1, locatie 2 is niet geschikt voor deze soort) is tijdens drie avondbezoeken geïnventariseerd, met twee inventarisatiemomenten in juni en één in juli. Allen met een tussenliggende periode van ten minste 10 dagen. Het onderzoek is door één persoon (ecoloog, broedvogelkundige) uitgevoerd. De weersomstandigheden tijdens het onderzoek worden weergegeven in tabel 3.

Tabel 3. Weersomstandigheden tijdens de gierzwaluwinventarisaties

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst	Weer	Temperatuur
02-06-2018	20:00 – 22:00 uur	21:54 uur	half bewolkt, zwakke wind	15°C
19-06-2018	20:00 – 22:00 uur	22:06 uur	bewolkt, zwakke wind	16°C
14-07-2018	20:00 – 22:00 uur	21:56 uur	onbewolkt, zwakke wind	18°C

Resultaten

VLEERMUIZEN

Tijdens de vier avondbezoeken in de kraamtijd zijn rond het woonhuis meerdere (maximaal vier) foeragerende exemplaren van gewone dwergvleermuis waargenomen. Bij het ochtendbezoek op 15 juli is van gewone dwergvleermuis op twee plekken een zomerverblijfplaatsen vastgesteld. Beide in de aanbouw van het woonhuis, zie foto's voor exacte locatie.

Afbeelding 1. Zomerverblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

⁴ BJJ12 (2017). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus* Versie 1.0 juli 2017, BJJ12, Utrecht.

In het najaar (tijdens de paarperiode) zijn meerdere (maximaal 10) gewone dwergvleermuizen waargenomen die zwermden bij de aanbouw en de gaten in de dakrand aan de achterzijde van het woonhuis. Deze waarnemingen (gecombineerd met de vastgestelde zomerverblijfplaatsen) duiden op de aanwezigheid van enkele paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan er vanuit gegaan worden dat zowel in de aanbouw als in de gaten onder de dakrand van het woonhuis twee paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig zijn.

Bij het gebouw op locatie 2 zijn tijdens geen van de bezoeken verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Wel zijn hier enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen.

HUISMUS

Tijdens beide inventarisaties zijn van huismus geen (nestindicerende) waarnemingen gedaan bij het te slopen woonhuis. Wel is een enkele keer een foeragerende huismus waargenomen in de tuin van het woonhuis. Deze exemplaren zullen afkomstig zijn uit de omgeving van het plangebied waar bij meerdere gebouwen wel nestindicerend gedrag van huismussen is waargenomen. Op basis van het onderzoek kunnen nesten van huismus in het plangebied worden uitgesloten en eveneens vormt het plangebied geen belangrijk onderdeel van het foerageergebied van deze soort. Op het gebouw is wel nestindicerend gedrag waargenomen van spreeuw en Turkse tortel. De nesten van deze soorten zijn niet jaarrond beschermd.

GIERZWALUW

Tijdens geen van de inventarisaties zijn verblijfplaatsen van gierzwaluw vastgesteld in het woonhuis. Eveneens zijn geen nestindicerende waarnemingen zoals langs gierende gierzwaluwen waargenomen. Op basis van het uitgevoerde onderzoek kunnen verblijfplaatsen van gierzwaluw dan ook worden uitgesloten in het plangebied. In de buurt ten zuiden van het woonhuis zijn tijdens de inventarisaties wel meerdere nestplaatsen vastgesteld.

Functie van het plangebied voor vleermuizen, huismus en gierzwaluw

In het plangebied zijn geen nesten van huismus en gierzwaluw aangetroffen. Wel zijn twee zomer- en vier paarverblijfplaatsen (in totaal vier verschillende locaties) van vleermuizen aangetroffen in het woonhuis en de aanbouw van het woonhuis. Verder blijkt uit de inventarisaties dat gewone dwergvleermuis en huismus foerageert in het plangebied, maar het plangebied vormt geen onmisbaar onderdeel van het foerageergebied van soorten. Ook vormt het plangebied geen onderdeel van een belangrijke vliegroute van vleermuizen.

Conclusie

Als gevolg van de sloop van de woning met aanbouw gaan zomer- en paarverblijfplaatsen (in totaal vier locaties) van gewone dwergvleermuis verloren. Er gaan geen jaarrond beschermde nest- en verblijfplaatsen van huismus of gierzwaluw verloren. Ook wordt geen essentieel foerageergebied van vleermuizen aangetast en leidt het plan niet tot onderbreking van een essentiële vliegroute van vleermuizen.

Voor het verwijderen van de verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis is het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk is. Gezien de aangetroffen soort en de aangetroffen verblijfplaatsen (zomer- en paarverblijven van enkele dieren), mag worden verwacht dat een ontheffing zal worden verleend voor de sloop van de bebouwing. De gewone dwergvleermuis is namelijk een soort waarvoor bewezen effectieve mitigerende en compenserende maatregelen voorhanden zijn waarmee negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding kunnen worden voorkomen. In voorliggende situatie kan worden gedacht aan het aanbieden van vervangende vleermuiskasten. De uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan is dan ook niet in het geding.

Verder dient bij de uitvoering van de werkzaamheden rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. De Wet natuurbescherming kent geen standaardperiode voor het broedseizoen; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voor de meeste vogels geldt dat het broedseizoen ongeveer van 15 maart tot 15 juli duurt.